

## Юний тибетський монах спалив себе на знак протесту

18-річний монах на ім'я Кунчок Сонам підпалив себе у монастирі, розташованому в китайській провінції Сичуань. Це сталося після ранкової молитви. Він зробив це на знак протесту проти китайського правління в Тибеті, повідомляє ВВС. За останні чотири роки понад 100 тибетців вдалися до такого протесту, але цей випадок став першим за місяць.



## У Луцьку відбудеться чемпіонат зі швидкісного збирання кубика Рубіка

25 серпня у Луцьку, в рамках заходів до Дня міста, під егідою WCA (Міжнародної асоціації кубика) і за підтримки міськради відбудеться міжнародний чемпіонат зі швидкісного збору кубика Рубіка Lutsk open 2013. На переможців чекає поїздка на чемпіонат України за кошти «Української асоціації швидкуберів». Для участі треба зареєструватися на сайті WCA. Організатори очікують, що до Луцька приїде близько 100 учасників змагань із України, Росії та Білорусі.

# У поході для малих і дорослих діє одне правило: немає «хочу», є «треба»

Каже лучанка Надія Пшенична, яка вже 17 років організовує сімейні туристичні походи в Крим

Вісімнадцятий рік поспіль улітку родина Пшеничних із Луцька вирушає на відпочинок у Крим. Але не у класичному розумінні: щоб покатися, поніжитися на сонечку, повалятися на пляжі, а у туристичний сімейний похід. Зі спорядженням, важкими рюкзаками вони щоразу підкорюють нові вершини Кримських гір, пізнають нові історичні місця, знайомляться з цікавими людьми.

— Ми ходимо з 95-го року, — розповідає Надія Пшенична. — Чому Крим? Тому що, по-перше, хочеться тепла, сонця, моря. По-друге, і це основна причина, потрібно було оздоровити дітей. Тоді наш старший син мав 13 років, донька — 10, найменший — сім. Якось перед першим вересня біля школи (діти навчалися у 21-й школі-гімназії Луцька. — Авт.) ми зустрілися з нашими друзями, серед яких був Віктор Сулім, до речі, знаний лікар-педіатр. І от він каже: на туристичний відпочинок збирається група, давайте з нами. Перший похід був чисто авантюра: спорядження важке, брезентові палатки, що важили до 10 кілограмів, а вранці, з россою, то й цілих 12. А ще трое дітей, для яких треба було речі взяти, харчі. Вів нас Олександр Білець (також лучанин. — Авт.). Похід був суто спортивним, тому навантаження для нас, фізично не підготовлених людей, виявилися значними, проте позитивних вражень отримали купу.

Адже відпочивала тоді сімейна група у складі 18 чоловік у Форосі.



Форосі лучани й познайомилися зі своїм колегою по захопленню — Шумбасовим Миколою Івановичем. Родом він із Цюрупинська Херсонської області. Микола Іванович — кандидат у майстри спорту зі спортивного туризму й орієнтування. У

ших дітей це дуже хороший досвід, адже, по-перше, мовна практика, бо вони спілкуються німецькою чи англійською, по-друге, цікаво побачити німецькі менталітет, культуру, їхнє бажання бути здоровими. Для німців була дивною наша гостинність, вони не розуміли, коли хтось ділив шоколадку на всіх. Але після того, як поспостерігали за нами протягом походу, то у прощальний вечір на Балаклаві купили великого кавуна та коробку цукерок від своєї групи й поділилися з нами.

Микола Іванович, як виявилось, веде тематичні походи. Наприклад, «Печерні монастирі Криму», «Печерні міста Криму», «Водоспади Криму».

— Він розписує кожен день: де ми будемо стояти, на які гори сходити, який кілометраж подолаємо, — продовжує оповідати Надія Йосипівна. — Буває, що 12 км пройдемо, інколи — 24, підйом на Роман-Кош — це взагалі 42 км у день. Але коли йдеш і навколо чудова природа, друзі, цікаві люди, а потім відпочинок біля вогнища, то й не так втомлюєшся. На сьогодні, я думаю, наша група пройшла весь Кримський півострів. Усе, що можна було побачити, — побачили. Та Микола Іванович формує похід так, щоб, скажімо, якщо у печерне місто Мангуп ми піднімалися з одного боку гори, то цього року йдемо у протилежний бік — і природа вже інша, і сприймається все по-іншому. От були ми в Свято-Успенському монастирі, то там усього два чи три монахи жило, минуло декілька років, і ми знову прийшли туди, а у монастирі вже церква діє! Або монастир Шульдан — дуже гарна архітектура, також скельний. Там жодного ченця не було, а через роки п'ять уже трое їх жило, розповіли про історію святині. А ще був дуже цікавий турпохід із професійними бардами — сім'єю Волкових із Сахаліну. Кожного дня свої пісні вони присвячували якійсь одній темі — тільки дитячі, тільки російські, тільки українські. Бо ж ми всі потрошку співаємо, граємо на гітарі, але їхнє виконання на все життя запам'яталося. Зараз переписуємося, спілкуємося з ними.

Надія Йосипівна повідала й про цікаві традиції туристів. Наприклад, вітання іменинників у поході,

**Сім-вісім днів у нас похідні: суто гори, ночівля в наметах, готування на вогнищі та спілкування з природою. Потім маршрут складається так, що ми виходимо на берег моря, і вже тоді стоїмо стаціонарним табором від п'яти до семи днів. Якщо є можливість іти понад морем, день-два йдемо**

де обов'язковий подарунок — банка згущеного молока, а туристичний торт — змащене ним же печиво. Хоча найкращий подарунок, каже, — вітання від кожного по колу, хто сидить біля вогнища, і пісня від Миколи Івановича, бо співає він чудово. Щоранку обов'язково зарядка, водні процедури, обливання, купання в гірських річках. А ще є традиція 1 вересня зустрічатися туристичною групою і вітати тих, хто пішов у 1-й клас. А вже серед туристів є і найменшенькі. Так, маленька Іринка Сулім у похід

пішла, коли їй було всього три роки.

— Діти наші виростили у походах, менше стали хворіти, багато нового та цікавого дізналися, — продовжує Надія Йосипівна. — Саме завдяки походам старший син захопився фотографією, а менший зацікавився жуками, назбирав їх велику колекцію. За всі роки у мене як у мами було два моменти, коли зрозуміла, що все це варте втоми, поту, підготовки, безсонних ночей. Ми сходили на невелику гору, приблизно 600 м над рівнем моря, Трапан-Баїр. Тоді доньці було 12 років, вона відвідувала художню школу. І коли вийшли на гору — в дитини сльози на очах. Думаю собі: все буває, може, впала чи вдарилася. А вона стоїть і каже: «Мамо, як гарно!». Другий епізод, коли наш менший син, йому було сім років, тільки-но відвідавши печеру з дуже гарними сталактитами, сталагітами, сказав: «Мамо, коли я виросту, обов'язково приведу сюди своїх дітей». Коли рушаємо в похід по заповіднику, то оголошуємо три «екологічних» дні: йдемо та збираємо сміття. Для цього маємо рукавички, пакети. Діти навчилися не смітити. Знають: якщо з'їв цукерку, то обгортка має згоріти у вогнищі або її треба донести до смітника.

Цьогоріч волиняни знову планують похід — із 15 по 29 серпня. Надія Йосипівна жартує, що йдуть тепер одні пенсіонери. Будуть, звичайно, й молодь, й школярі, але в основному група складатиметься з тих, кому за 50. Сини й донька Надії Йосипівни цього разу залишаться вдома, бо у всіх маленькі дітки, з якими мандрувати горами поки що зарано.

Перед походом, як зазвичай, Надія Йосипівна, яка вже не перший рік виконує функції керівника волинської підгрупи туристів-аматорів, розписує меню, кількість харчів і речей, які кожен має взяти з собою. Показує розграфлений зошит, де розподілено все по грамах на людину, щоб не було нічого зайвого, адже, жартує, у поході й голка важить.

— У цей похід іде сестра мого чоловіка, член Спілки письменників України, — розповідає пані Надія. — Вона напише слова, а мій чоловік — музику, й, думаю, з цього походу ми прийдемо з нашим волинським туристичним гімном.

На запитання, чи організовують сімейні туристичні походи в інші місця, крім Криму, відповіла, що взимку в основному відправляються у Карпати.

— Ми б хотіли Татри побачити чи Кольський півострів, але це фінансово важко, — пояснює. — А ще мріємо всі групою потрапити у Санкт-Петербург.

Людмила ШИШКО



Надія Йосипівна каже, що у поході для малих і дорослих діє одне правило: немає «хочу», є «треба».

— Всі діти розуміють, що коли ми сіли в потяг, то ми — одна команда, одна сім'я: цукерки діляться порівну, яблучка розрізаються на всіх, — продовжує пані Надія. — Якщо мами-тати хочуть свою дитину підготувати, то окремо, щоб ніхто не бачив. Бо і казанок у нас загальний, і вимоги до всіх однакові, і бажання на всіх одні. Ми приїжджаємо поїздом у Сімферополь і далі вибираємо маршрут. Зазвичай це або Бахчисарай, або Соснівка — ті місця, звідки починаються всі туристичні маршрути Криму. Сім-вісім днів у нас походні: суто гори, ночівля в наметах, готування на вогнищі, ніяких фаст-фудів, лише натуральна їжа та спілкування з природою. Потім маршрут складається так, що ми виходимо на берег моря, і вже тоді стоїмо стаціонарним табором від п'яти до семи днів. Якщо є можливість іти понад морем, день-два йдемо.

Саме у тому першому поході на



Посередині наша співрозмовниця Надія Пшенична